نومرو : ٧٤

اجتهاد

١ آغستوس ١٣٢٩

اداره‌خانه
ایستانبول ، جغال اوغلنده
دائرهٔ اجتهاد
Idjtihad Constantinople
دوردنجی سنه

حریت فکریه‌یه خادم
پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه
مدیر مسئول : الهامی صفا

آبونه
سنه‌لك آلتی آیلق
تورکیا ایچین ٤٠ غروش ٢٥ غروش
ممالك اجنبیه ایچین ١٠ فرانق ٦ فرانق
نسخه‌سی ٥٠ پاره‌یه

انگلیز أدبیاتی نمونه‌لری : ت . غره‌ی :

[مرثیه]

— بر کوی کلیسای حویلسنده —

آقشام چاغلری ، باتان گونك طنین ماتمی
حالنده آغیر آغیر چالینیرکن اینك سورولری باغریشه‌رق
چایرلرك اوزرندن آهسته آهسته دونیور .

بوتون گونك متاعیله بی‌توان چیفتجیلرده آرتق
دیکله‌نمك ایچون یورغون آدیملرله ، کندی اولرینه
قوشیورلر .

ایشته ، بوعالم وحدت وسکون ایچنده . گیتدکجه
اطرافه چوکن قاراکلقلرله یالکز بن قالیورم .

اطراف ارض، شیمدی، سونوك برلمعه کبی، یاواش
یاواش نظردن غائب اولدقجه ذی‌وقار برسس سزلك تکمیل
فضایی قاپلایور . یالکز ، هواده اوچوشان بوجکلرك
ویزیلدیلریله اوزاق آغیللردن کسیك کسیك گلن خفیف
چنغراق صدالرندن .. وَاوته‌ده ، صارماشیقلره بورونمش
قله‌نك اوزرندن ، بی‌نوا بربایقوشك ، کندی خفا گاهنه
گیره‌رك حضور تنهائیسنی قاچیران قره‌قارشی، قوپاردیغی
صیحهٔ اشتکادن باشقه بو بی‌پایان سسسزلگی اخلال
ایدن هیچ برشی یوق ..!

شوراده سال‌دیده وَخشین قاره آغاجلرك، آردیجلرك
گولگه‌لگنده؛ چورومش طوپراق ییغیندیلرینك آلتنده
گویجگزك گچمشلری هپ غنودهٔ خاك ابدیت ...!

آرتق اونلری : باد معطر صباحك تسیمی دعوتی
قیرلانغیجلرك جیویلدیلری، اوتوشن خروسلر، داغلرده
عکس‌ایدن قاوال صدالری.. هیچ برشی بوفراشِ خوار
وذلیلدن قالدیرمایه‌جقدر. بوندن‌صوکره اونلرك‌اوجاقلری
یانمایه‌جق ..! آرتق اونلر ؛ آقشام حاضرلقلریله مشغول
فعّال أو قادینلرندن .. عودتلرنده کندیلرینی طفلانه
سوزلرله قارشیلایه‌جق وَیا محسود بوسه‌لردن بهره‌چین
اولمق ایچون‌دیزلرینه صاریله‌جق چوجوقلردن محروم..!

چوق‌زمانلر أکین اونلرك طرپانلرینه بویون‌أگمش؛
سرت طوپراق ، سورگولری آلتنده أزیلمشدی .

نه‌قدر سوینجله حیوانلرینی تارلایه سوررلردی !..
اولو آغاجلر ، بالطه‌لرینك قوتلی ضربه‌لری آلتنده نصل
ییقیلیردی !..

احتراص ارابای ؛ اونلرك ثمره‌دار مساعیسنی،
کبارانه اولمایان أگلنجه‌لرینی ، قاره طالعلرینی استخفاف
ایتمه‌سین! عزّو رفاه اصحابی ، فقرانك قیصه وَساده اولان
وقایعنامه‌سنی برمستهزی تبسّم ایله‌بیله دیکله‌مز .

فقط دارات واحتشامك جعلی تفاخرلری ، عظمت
وقدرتك طنطنه‌لری ، حسن وآن ، ثروت ورفاه هپ
بومقدّر ساعتی بکله‌یور ...

شکوه وشان یوللری عاقبت مزاره منتهی اولور!

قبریس (لفقوشه) مترجمی :

ا . رائف

اسماعیل افندی

قومه‌دی برپرده

اسماعیل أفندی . . .	٥٤	یاشنده
امینه‌خانم، زوجه‌سی...	٢٢	یاشنده
سلیمان‌أفندی ،	٤٠	یاشنده
صدیقه‌خانم،قلاغوز ...	٤٥	یاشنده

اسماعیل افندینك اوداسی . نهایتده بیر قاپی . صاغده وصولده ایکیشر پنجره . یالکز صاغ طرفده نهایتده‌کی پنجره‌نك پرده‌سی آچیق ، دیکرلری هپ‌قاپالی . بوباصیق طاوانلی‌اودانك صیواسی مختلف یرلرندن دوکولمش اولان دیوارلرنده (یامالك الملك) . (لاحول ولا قوة ...) الخ .. لوحه‌لری آصیلی . صاغده وَصولده ایکی مینده‌ر. یرده قویون پوستی وَقیورلمش‌بر سجاده وار .

صحنه ، ١٣٢٩ سنهٔ رومیسنده ایستانبولده جریان ایتمکده‌در .

برنجی صحنه

امینه خانم ، (صوکرا) اسماعیل افندی

(پرده آچیلیرکن امینه خانم . پرده‌سی نیم کشاده اولان پنجره‌نك اوگنده ، بر پوستك اوزرینه دیز چوکمش ، النده صاری یاپراقلی اسکی بر کتاب . کتابك آچیق اولان صحیفه‌لری آراسنده بیاض بر کاغد واردر .)

امینه خانم اوقویارق . — « آه کوزمك نوری ! جمله‌یی دودیله بیزار ایدن درونمده‌کی حریق سنجه معلوم دکلمی که ! ناقلبکاهمدن کلن آتش عشقك لسانمدن ناصل صدور ایتدیکنی هر آقشام پنجره کزدن استماع بویورمیورمیسکز ؟ :

چك خنجرینی اه ایچون اوسون جکرمدن
دلخانه‌سی یاندی بو شب آه سرمدن
دود سیاهم بنم حیف سماواته چیقدی . »

(بوآشاده اسماعیل افندی ابتدا امینه‌خانمی کورمه‌دن ، آلنده تسبیح باشنی ایکی طرفه صاللایاراق کیرمشدر .)

اسماعیل افندی — وهو علی کل شیئ قدیر ! (بردن امینه‌یی کوره‌رك) ها سنمیسك امینه ؟.. نه، نه‌دیوردك ؟ سماواته‌می چیقدی ؟.. نه‌در او اوقودیغك ؟

امینه‌خانم . آیاغه‌قالقاراق — انوارالعاشقین‌اوته‌کی ده‌مزراقلی .

اسماعیل افندی — ئه‌ی ، سماواته چیقان کیمدی ؟

امینه خانم — جبرائیل علیه‌السلام .

اسماعیل افندی — مبارك . (کندی کندینه) والله‌العظیم بزم خاتون‌ده‌مین کوردیکم آچیق صاچیق قاریلره کوره‌ملکدر . ملك . (باشنی صاللایه‌راق) توبه استغفرالله . مزراقلی‌یی‌ده اوقویورمیسك ؟

امینه خانم — ئه‌وت أفندی .

اسماعیل افندی — اوندن نره‌یه قادار کلدك ؟

امینه خانم — شیمدی . « غسل » دیم .

اسماعیل‌افندی — غسل می؟ مهم . هرحال وکارده اهمیت مخصوصه‌سی واردر . هرکس ایچون بیلنمه‌سی لازم برمسئله . بن بوحاله حقیقة کناهکارم . هفته‌ده نه‌قدر غسل آبدستی آلمالق بنم ایچون فرضدر بن ایسه نه‌قادارینه قادر اولیورم . بو برمسئلهٔ شرعیه ، بوتون بدنمده‌کی ضعفه سبب بو غسل‌ده‌کی قصورم ، کناه کبیرم دکلمی‌در ؟

امینه خانم — ألبته اویله‌در .

اسماعیل‌افندی — ها . « انوارالعاشقین» دن نره‌ده‌سك؟

امینه خانم — عوالمك خلقنی اوقویورم .

اسماعیل‌افندی — آعلا . اساساً هرکسجه عوالمك خلقنی، انوارالعاشقین‌ده مطالعه ایتمك کرکدر. اوراده بوحکمت بوتون دقایقیله شرح وتفسیر ایدیلمشدر. شونی بر اوقوییوپرده بن‌ده دیکلیه‌یم .

امینه‌خانم — پکی‌افندی (کتابی‌آلوب اوقویاراق) « اول زمانده یرلر صو اوستنده کمی‌کبی شویله مضطرب اولور ایدی قرار ایلمزایدی اندنصکره حق‌تعالی عرشدن برفرشته ایندیردی وبیوردیکه یری کتوره پس اول فرشته بر آلین مشرقدن وبر آلین مغربدن چیقاردی یرلری اوموزی اوزرنده کتوردی اما آیاقلری قرار طوتمدی حق تعالی حضرتلری فردوس اعلادن برمربع طاش چیقاردی یشیل‌یاقوتدن بشیوزیوللق‌یول قالکلوغی وارایدی واول‌طاشك اوستنده یدی‌بیك، جوقور وارایدی وهر جوقور ایچنده بر دکز وار ایدی وصفنی اللهدن غیری کیمسه بیلمز حق‌تعالی حضرتلری اول طاشه بیوردیکه اول فرشتهك آلتنه کیره تاکه اول‌فرشته قرار طوته بوکز اول فرشته قرار طوتدی اما طاش قرار طوتمدی حق‌تعالی حضرتلری فردوس اعلادن براوکوز چیقاردی قرق بیك بوینوزی وارایدی شویله اوزون ایدی‌که یرك کنارندن‌چیقوب عرش‌آلتنه ایرشمشدر. »

اسماعیل افندی — الله اکبر .

امینه خانم . دوام ایده‌رك — «باشندن‌قویروغنه بشیوز بیالق‌یولدر حق‌سبحانه وتعالی حضرتلری اول اوکوزه‌بیوردیکه اول طاشك آلتنه کیره کیردی وکتوردی واول اوکوزك اسمی لیوثاندر بوکز اول اوکوز قرار طوتمدی بوکز حق تعالی براولو بالق یاراتدی واول بالغك قرق بیك قنادی‌وقرق بیك آیاغی وار ایدی واول بالغك اسمی یهموداید. اکرجمیع دکزلری اول‌بالغك بورننه‌قویسه‌لرطولدرمیه‌ایدی (کعب‌الاخبار رضی‌الله عنه ایتدی بوکز اول بالق قرار طوتمدی حق تعالی حضرتلری اول بالغك آلتنده بردکز یاراتدی اول بالق قرار طوتدی واول صویك آلتنده یلی یراتدی . جمیع خلایقك‌علمی بونده تمام اولدی انسانك آندن اشاغی علمی‌یوقدر . ابن‌عباس رضی‌الله عنه ایتدی جمیع یرلر بالق اوزرنده‌در وبالق صو اوزرنده‌در بالغك باشی ایله قویرینی یه عرشده بولشوب جمع اولمشدر واول بالغك تمام وصفنی الله تعالی حضرتلرندن غیری کیمسه بیلمز لایعلم الاالله والله علی کل شیئی قدیر »

اسماعیل افندی — حکمتندن سؤال اولنماز اما یرلر پك زورلو قرار طوتمش .

امینه خانم — أفندی باق نه‌دیبور : (اوقویاراق) حق تعالی حضرتلری کوکلری یراتدی اول‌برقات ایدی صکره یدی قات ایلدی (اولیکی کوك یشیل‌زبرجددندر . آدی برقیعادر .

اسماعیل افندی — بر روایتده‌ده رفیعادر .

امینه خانم ، دوام ایدرك — « آنك فرشتهلری اوکوز صورتنده‌در . »

اسماعیل افندی — نه ، یاکلش اوقومایه‌سك؟ دقت‌ایت باقایم .

امینه خانم — خایر افندی ، ایشته

اسماعيل افندى — الله ، الله . نه‌يسه بوراسنى قاپا . شكر مولايه. عبدينه زاهده برحليله احسان ايلدى. ايلدى اما...

(بردنبره حدتلنه‌رك) لاحول.. بونه حال؟ باش اورتونك كنارندن صاچلرك ورونيور . أورت اونلرى . ده‌مين حدتمه باعث اولان قاريلر ميى . يا قوللرك ، قوللريكنى‌ده قاپا .

امينه خانم — پكى أفندى! أوك ايچنده‌يم‌ده . . .

اسماعيل افندى — اولسون، ستراييديله‌ى لازم كلن محللرك مشاهده‌سى جنس ذكورك كوكلنده حرص و شهوت آتشنك اشتعالنه سبب اولماق ممكندر . اساساً اسباب تستره اشتعاله مانع اولماق‌دن عبارتدر . خانه درونده منفرد بولونسه‌كده تستره فوق‌الحد رعايتده قصور ايتمه‌ليسك ممكندركه شياطين خبيثه نزدكده بولونسون .

امينه خانم — دوغرو أما أفندى ! (ديوارده آصيلى لوحه‌لرى كوسته‌ره‌رك) بورايه ابليسك كيرمه‌سى ممكنميدر ؟

اسماعيل أفندى — اوراسى‌ده اويله أما ! سن هر حالده تستره فرط رعايتده بولون . بنى ممنون ايده‌رسين. بن بوراده يوق ايكن كيمسه كلديمى ؟

امينه خانم — خاير ، هيچ كيمسه كله‌دى .

اسماعيل افندى، اطرافنه كوزگزديرركن مينده‌رك يانندە. ياصديغك اوزه‌رنده كوچوك بر كتاب نظرينه چارپار ، اسمنى اوقور — نه، حبيبه‌نك زفاف كيجه‌سى. (بردن حدتلنه‌رك) نه‌خلط ايده‌ر . بوناصل كتاب ! بونك بوراده نه ايشى وار ؟ امينه . آرتق ..

امينه خانم — افندى ، اوكتاب سزك‌در ، دون آقشام سزك جيبكزدن دوشمش اورايه قويدم. بنم نه‌قباحتم وار !..

اسماعيل افندى . بردن خاطر ليساراق كندى كنديه — كوردمى يديكك خلطى شيمدى اسماعيل! (امينه‌يه) خاير . خاير . يوق ، بنم دكل ، آرقداشلرك اولاجاق . بونكله برابر اويله منحوس اسملى بركتابى أوده طوتماق‌ده قباحت، نيچون احراق ايتمه‌دك . بيرت اونى ، بن ألمى سورمك ايسته‌مم .

أمينه خانم — قاچ دفعه بيرتماق ايسته‌دم . فقط بلكه لازم‌در ، ديه بيرتمادم .

اسماعيل افندى. حدتله — أويله كتابك بانانه‌لرومى اولور؟ هم بنم‌دكل. بيرت، (امينه خانمك كتابى بيرتماق اوزره اولديغنى كوره‌رك) دور، بيرتما . بيرتما . آرقداشلرك اولديغى ايچون نه‌مه لازم . ويربانادە بوآقشام اونلره كوتوريم. واقعا اوزه‌رمده طاشمياق جائزدكل‌اما . (كتابى آلوب جيبه‌سنك جبنه قوياراق) بوكون كيمسه كلديمى ؟ بريسى كله‌جكدى !

امينه خانم — خاير ، سزكيتدكدن صوكرا هيچ كيمسه كله‌دى . يالكز اوكله‌يى قيلدم ، مزراقلى‌يى اوقويوردم . قاپى چالينديى، آچدم، برده نه‌كوره‌يم، (كوكسنى تعريف ايده‌رك) بورايه قادار چارشافلرى آچيق، قيوريلمش صاچلرى ايكى طرفدن كومورلك پنجره‌سى گيبى ورونن ايكى قادين، بيلمم نه‌بكك أوغنى صورييورلر ، جواب ويرمه‌دم ، همان قاپيى يوزلرينه چاپ ايتدم ، قاپادم .

اسماعيل افندى — هاه ، أيى ايتدك ، أيى ايتدك اما آشاغيده قاپيى قاپامش، كلمش بوراده پرده‌يى آچمشسك. ايشته بو طرفده‌كى پرده ياريى ياريه آچيق .

امينه خانم — كونش گيرمه‌مين ئه‌وه هگيم گيره‌ر ديديلرده اودايه برآز كونش گيرسين ، ديه پرده‌يى آرالق ايتدم .

اسماعيل افندى — نه‌باطل‌لق! سن عبادتكده قصورات حق جل وعلا حضرتلرى البته مناسب اولانه واقفدر . سن باقايم ، بوباطل كلامى سانا كيم اقاده ايتدى ؟

امينه خانم — جامعده چماشورجى نصيبه خانم سويله‌دى، اوناده شو مهندسميدر ، نه‌در ! اونك قاريسى سويله‌مش .

اسماعيل افندى ، حدتلنه‌رك — خلط ايتمش . دمين‌ده قهوه‌نك اوگندن كچن اونلردى ! .. نه حالدى اويارى ! اوكله نمازدن برى قهوه‌ده اوطوروب ، صحبت‌ايديوردق . اونلرى اوحالده گورور گورمز فوق‌العاده تهورايتدم ، برازده مسئله كوره‌يم ديه‌رك أوه كلدم .

امينه خانم — صبرايت افندى، صبرايت ، البته اونك‌ده كونى كلير ، شريعته مخالف قيافتله سوقاغه چيقانلر پايلرينى آليرلر .

اسماعيل افندى — ذاتاً دون آقشام دوشمده گوردم .

امينه خانم — خيردر انشاءالله .

اسماعيل افندى — ئه‌وت ، خيردر انشاءالله ، طلبهٔ علوم افنديلر آرتق بوحاله قطعياً نهايت ويرمك اوزره، أللرنده مقاصلر ، بيچاقلر اولديغى حالده سوقاقلرى بكاورلر وبوتون اويله كزنلرى ...

امينه خانم — خيردر انشاءالله ، خيرلى رؤيا ، سزك رؤيا كز دائما چيقار .

اسماعيل افندى — اويله‌در ، بن‌ده او وقت حرصى جناب حقك اذنيله شو مهندسك قاريسندن آليرم. آه نه‌باطلانه، فاسدانه افكار ! پرده‌يى قالديرمالى ايمش‌ده ، كونش گيرمه‌لى ايمش . سنك‌ده اوكادره‌نك سوزينه اويوب بويله آچيق پرده‌نك اوكنده اوطورماكه نه ديمه‌لى ؟ سن بوكون چوق شكر ، عبادتى وزهد وتقواسيله‌مشهور برأفندينك حليله‌سيسك! واقعا نمازيكى ، اوروجكى ترك ايتمزسك ، سوقاغه چيقاركن يتمالك براختيار كيبى گيينمكده قصوركك يوق. يوق‌اما بيرشو خوشدن‌ده واز گچسه‌كك !

امينه خانم — بو دفعه‌لق قصوره باقسايك ، ذاتاً بويله دفعه‌جق !

اسماعیل افندی — یوق ناصیل بیر دفعه ! بیرکره ده یینه بوپرده یی تام بن اودایه گیره رکن قاپاتیوردك . الله بیلیر . کوکلمه شبهه عارض اولدی . فقط دقت ایتدم . قارشیده کی ئه و ، سلیمان أفندینك ئه وی ، آراده بر اونلرك بغچه سی وار اووقت آلدیرمادم . چونکه سلیمان افندی ده عبادتنده بندن آشاغی قالماز . هفته ده آلتی گون اوروجلی در . یالکز نماز وقتی دیشاری چیقار ، دیکر وقتلرینی أوده عبادتله کچیریر . اما نه قادار اولسه کنجدر . ارککدر . هم برده بیلمم دوغرو ، بیلمم یالان آقشاملری او یانیق ، یانیق غزل اوقویانك سلیمان افندی اولدیغنی سویلیورلر .

امینه خانم — والله افندی ، نه سلیمان افندینك یوزینی کوردم ، نه غزلنی دویدم .

اسماعیل افندی — الله . الله . سلیمان افندی یی داها هیچ کورمه دکمی ؟ بونجه سنه در ، قومشومز .

امینه خانم — هیچ کورمه دم ، سوقاغه باقام که . سوقاغه چیقدیغم وقت ده یره باقارم .

اسماعیل افندی — یوق اونی انکار ایده م . دوغروسنی سویله مه لی . محله ده سنك دائم عبادتنده بیرمسلمه اولدیغك هرکسجه معلومدر .

امینه خانم — اویله درده اوقودیغم کتابی برآز داها ایی کورمه م ایچون پرده یی آچدیغمه نه دن مساعده ایتیورسکز ؟

اسماعیل افندی — لاحول . . . الله . الله ، هرکسك نظرنده بحق احراز ایتدیکك فضیلت موقعنی آلدن کیده رمك می ایستیورسك ؟

امینه خانم — اه کوسترمسین . فقط شکر اودامزده آیات کریمه واحادیث شریفه اکسیك دکل .

اسماعیل افندی — یعنی نه دیمك ؟

امینه خانم — بورایه شیطان کیره مه دکی گبی نظر شیطانی دخی نفوذ ایده مز .

اسماعیل افندی — اویله در البته ، اویله در اما سنك عقلك أیرمز . بو پرده قاپالی دورمالی .

امینه خانم — امریکزه قارشی دوراجاق دکلم یا ! پکی اورته رم (پرده یی قاپاتیر .)

اسماعیل افندی — ها امینه ! بر شی صوراجاقدم . بو کون بورایه بنی صوران بریسی کلدیمی ؟

امینه خانم — خایر کلمه دی . قاچ دفعه . . .

اسماعیل افندی — اختیار بیر قادین . . .

امینه خانم — هیچ کیمسه ، قاچنجی صوروشکز ؟ . .

اسماعیل افندی — کورولهجك بیر ایش وارده . بایزید مدرسه سنده آرقاداشلردن برینك واده سی (آشاغیده قاپینك چالیندیغی ایشیدیلیر) کلدی ، اودر . بورایه کتیریوبر . (امینه خانم چیقار .)

اینکنجی مجلس

اسماعیل افندی ، صدیقه خانم ، امینه خانم

(اسماعیل افندی بر دقیقه کندینی دوزه لتمك ، چوبوغنی مشغول اولور . صدیقه خانم ، امینه خانم گیره رلر .)

صدیقه خانم ، محترزانه کیره رك — سلام علیکم اسماعیل افندی .

اسماعیل افندی — علیکم سلام صدیقه خانم ، بویورك . نه وار . نه یوق !

صدیقه خانم ، اوطوراراق — الله شکر ! أیللك .

اسماعیل افندی . امینه خانمه — بانا برصوکتیریرمیسك امینه ؟

امینه ، چیقارکن — پکی . (چیقار)

اسماعیل افندی — ایشلر ناصل اولدی ؟

صدیقه خانم — ناصل ایسته دی ایسه کز اویله اولدی . بنم أله دوشرده بر ایش خیرله باغلانمازمی ؟

اسماعیل افندی — دیمك بو آقشام . . .

صدیقه خانم — أوت بو آقشام مرحوم یاغلقجی جمیل افندینك اون دورت یاشنده کی قیزیله اسماعیل افندی نکاح ایدیله جك .

اسماعیل افندی — اعلا ، قیزك ثروتی . . .

صدیقه خانم — دوقوز یوز ، بیك آلتونه یاقین . دوکو- نکزدن بیر ، ایکی هفته صوکرا بوتون ثروتنك سکا کچه جکنه سند امضالارم .

اسماعیل افندی — اوخ ، اعلا ! ممنون اولدم .

صدیقه خانم ، کوله رك — صوکرا ایسترسه ك طلاق ثلثه ایله تطلیق ایده ر ، چیقارسك ایشك ایچندن .

اسماعیل افندی — اوپك قولای دکل ، بلا سبب .. شرع شریفه مخالفدر .

صدیقه خانم — نمازنده ، عبادتنده قصوری وار .

اسماعیل افندی — یا ! عبادتنده قصوریمی وار ، دیدك . ایشته اووقت جائز اولور ، أوت . او وقت جائز اولور . (امینه خانمك بارداقله صو کتیردیکنی کورمیه رك) فقط قیز ، ازدواجه رضا کوسته ریبورمی باقالم ! . . (بردن امینه خانمی کوره رك) ها ! کتیردکمی ؟ ئه وت . شی ، امینه ، خانمك اوغلنی ئه ولندیریبورزده .

امینه خانم ، کوله رك — دوکونمز وار ، دیمك .

صدیقه خانم — ئه وت ، انشاءالله .

(امینه خانم ، اسماعیل افندی صویی ایچدکدن صوکرا بارداغی کوتورمك اوزره چیقار .)

اسماعیل افندی — ثروتی نه قادار دیدك دی ؟

صدیقه خانم — بیك لیرایه یاقین .

اسماعیل افندی — بیك ایرایه یاقین ؛ عبادتنه پك صادق دكل اویله‌می ؟

صدیقه خانم — أوت . هم اویله نماز . اوروج كبی شیلرده پك قوجه‌سنك سوزیله یوله كلیركبی دكل .

اسماعیل افندی — تمام . تمام . تطلیقی جائزدر . اویله‌یسه (امینه‌خانمی كوره‌رك) شیمدی كیده‌لم . (برگره باشدن آشاغی پرده‌لری كندی الیله دوزه‌لته‌رك أیجه‌قاپادقدن صوكرا اودایه كیره‌ن امینه خانمه) امینه . بز كیدییورز . شو خانمك ایشنی گوره‌یم، هم خیرلی بر ایش بو آقشام كلهم . سن دیشاری چیقمه، انوار العاشیقنی اوقویادور؟ نمازیكی قاچیرما، كیجه یاتسونمازندن صكره دعاكی ایت . همان یات . (هپ بردن جیقارلر .)

اوچنجی مجلس

امینه خانم ، سلیمان افندی

(بر مدت صوكرا امینه خانم گیره‌ر ، دوغرو اسماعیل افندینك قاپاتدینی پرده‌یی آچار وبر ایكی دفعه آچوب . قاپار، صوكرا باشنده‌كی اورتویی داها بویوك بیر اعتنا ایله أورتر . تكرار پنجره‌نك اوكنه گیده‌ر . صوكرا سونجله قاپیه قوشار .)

سلیمان افندی ، یاواشجه كیره‌رك — افندم . أمینه‌م ، عشوه كارم . نی‌می چاغیردك ؟ نه‌سعادت .

امینه‌خانم — بزمكی شیمدی كیتدی . آقشامه‌ده كلیه‌جكمش ..

سلیمان‌أفندی — نه‌آعلا . آقشامه‌ده كلیه‌جك . بیرچوقوره دوشسه‌ده قیامته قادار كلمسه . بزده سنكله قیامته قادار ...

(آشاغی‌ده قاپینك آچیلدینی ایشیدیلیر)

امینه خانم — صوص .. قاپی آچیلدی . أفندی كلیور .

سلیمان افندی — آمان امینه ..

امینه خانم — یاواش سویله ، صوص ، شیمدی ...

سلیمان‌افندی، تلاشله — شیمدی بن نه یاپارم ، پنجره‌دن آشاغی آتلاسه‌م .

امینه‌خانم — اولماز . كورولور . رذیل اولورز . عقلمه برشی كلیور . تمام . (سونجله) هاه! وار اولسون چارشاف. اگر آرتق كیتمه‌مه‌یه قرار ویرمشسه سانا چارشاف كیییدیرر ، اوگندن كچیریرم. اگر برشی اونو تمسه پك‌قولای. (دیشاریدن اسماعیل افندینك سسی ایشیدیلیر ، امینه خانم قاپیه كیده‌رك) أفندی سنمیسك ؟

اسماعیل‌افندی، دیشاریدن — ها ، بن ، ته وار ؟

امینه خانم — ایچری‌یه كیرمه افندی ، نامحرم وار !

اسماعیل افندی ، دیشاریدن — پك اعلا ، كیم ، حوریه خانم‌می ؟

امینه خانم — ئه‌وه‌ت ، سلیمان افندینك والده‌سی .

اسماعیل‌افندی ، دیشاریدن — كیسه‌می ویر . اونی آلمایه كلدم ، (امینه‌خانم كیسه‌یی قاپیدن‌اوزاتیر) حوریه‌خانم ناصلسك؟

امینه خانم — چوق شكر أیجه . یالكز براز باشی آغریپورمش .

اسماعیل افندی ، دیشاریدن — باشیمی آغریپورمش ، كچر ، بیر عربكیرلی علی افندی‌یه كیتسین . نفسی كسكیندر ، چابوق أیی‌اولور . بن كیدییورم ، (اوزاقدن سسی ایشیدیلیر) امینه ، حوریه خانمه سویله، سلیمان‌افندی‌یه بندن چوق، چوق سلام سویله‌سین ، كوزلرندن اوپرم .

(پرده اینر)

سلیم اسفندیار

حیات اعاظم

جون استوارت میل

حیاتی

«بن ، برشئ یاپمغه موفق اولمش ایسه‌م؛ اوموفقیتی سائر بر چوق شرائط واحوال مسعوده‌دن صرفنظر پدریمك بكا ویرمش اولدیغی تربیه‌یه مدیونم . بنلكی تشكیل ایدن بوتربیه سایه‌سنده معاصرینمه نسبتله ربع عصر قدر بر زمان قازانمش اولمق كبی بركارتأمین ایده‌بیلدم.» دییه‌ن جون‌استوارت میل ؛ بنقهامایله ریقاردونك‌دوستی وهندستان انكلیزی تاریخنك مؤلف مشهوری اولان (جیمس میل)ك اوغلی‌وشاگردیدر. ۲۰ مایس ۱۸۰۶ تاریخنده لوندره‌ده دنیایه كلمشدر.

استوارت میل هم عقلاً ، هم علماً پدرینك شدتله نظارتی آلتنده؛ واونك تعیین ایتدیكی محرك‌تكاملی تعقیباً بویودی. افكار عالیه وآمال نجیبه‌ایله مشبوع برنسیم عرفان ایچنده ودائما یوكسك ذكالرله حال تماسده‌بولوندیریله‌رق تكمل ایتدی. هنوز حد بلوغه وارمه‌دن پدرینك منتسب بولوندیغی هند قومپانیه‌سنه داخل اولوشی مدار معیشتی تأمین وتسهیل ایتمش اولدوغندن بوسایه‌ده اویله‌فرصتلرده انتهاز ایتدیكه ذهنی كورلتمه‌مكله برابر نظر امعانته جدی تجربه‌لر عرض، بناءعلیه بوتون حیاتنی اك عالی‌ملاحظات مجرده‌یه حصر وتخصیص ایده‌بیلیوردی .